

Verdere waarnemingen van *Actinotia hyperici* ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) en *Aplocera efformata* (GUENÉE, 1857) in België (Lepidoptera : Noctuidae, Geometridae)

Aubin DE TURCK

Abstract. Further observations of *Actinotia hyperici* ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) and *Aplocera efformata* (GUENÉE, 1857) in Belgium (Lepidoptera : Noctuidae, Geometridae)

Four years after the first observation, the author caught 8 specimens of *Actinotia hyperici*, which is considered as a circum-mediterranean species. In the same area *Aplocera efformata* was common.

Résumé. Observations additionnelles d'*Actinotia hyperici* ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) et d'*Aplocera efformata* (GUENÉE, 1857) en Belgique (Lepidoptera : Noctuidae, Geometridae)

Quatre ans après la première capture, l'auteur a capturé 8 nouveaux exemplaires d'*Actinotia hyperici*. Cette espèce est considérée comme méditerranéo-asiatique. *Aplocera efformata* était commun dans le même endroit.

De Turck, A. : Steenweg op Ninove 370, B-1080 Brussel.

Inleiding

De vangst van een tweede exemplaar van *Actinotia hyperici* ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) op 4 september 1991 te Sint-Jans-Molenbeek (DE TURCK 1988), vier jaar na het eerste (Anderlecht 11 augustus 1987) zette mij aan om de omgeving eens grondig te onderzoeken. Omdat het zeer moeilijk is om een HPL-lamp te gebruiken (Volle stad met rijhuizen, achtertuinen stadsparken en spoorwegbermen) werd 's avonds en 's morgens intensief gespeurd op verlichte ruiten van tramhokjes, telefooncellen en metrostations met het volgende resultaat :

- 04/09/1991 : 1 ex. levend op verlichte ruit.
- 05/09/1991 : 2 ex., beide dood op vensterbank.
- 06/09/1991 : 1 ex. idem.
- 10/09/1991 : 1 ex. levend op verlichte ruit.
- 13/09/1991 : 1 ex. idem.
- 16/09/1991 : 1 ex. dood op vensterbank.

In 1991 werd *A. hyperici* ook waargenomen te Visé en in het voorjaar van 1992 te Charleroi (HECQ 1992). In het voorjaar van 1992 kwamen in de Brusselse westrand ook 2 exemplaren van de eerste generatie voor, het eerste op 28 mei 1992 (leg. W. TROUKENS, pers. med.) te Anderlecht op ongeveer 2 km van de oorspronkelijke vindplaats en het tweede op 10 juni.

Gelijklopend met de vangst van *A. hyperici* kwamen in 1991 ook talrijke exemplaren van *Aplocera efformata* (GUENÉE, 1857) voor. Deze soort leeft op dezelfde voedselplant als *A. hyperici* : *Hypericum perforatum* L. In de Brusselse westrand-regio kwam dit spannertje (Geometridae) tot op heden schaars voor. TROUKENS (1990) nam 11 afzonderlijke exemplaren waar in de periode 1970-1990. Van deze geometride kwamen in 1991 in de Brusselse

westrand uit verschillende plaatsen 27 exemplaren voor in de periode van 4 tot 30 september.

Besluit

Waarschijnlijk is de toename van beide vlindersoorten te wijten aan een combinatie van goede weersomstandigheden in 1991 en het zich verder uitbreiden in de regio van de voedselplant. De populatie van *A. hyperici* schijnt zich uit te breiden en de soort maakt momenteel deel uit van onze fauna.

Dankwoord

Een dankwoord aan Willy TROUKENS die mij alle gegevens over *A. efformata* doorspeelde. Eveneens dank aan Charles BOSMANS en Willy DE PRINS voor alle hulp.

Bibliografie

- Hecq, J., 1992. Captures intéressantes pour la fauna belge. - *Lambillionea* 92 : 230.
Troukens, W., 1990. De Lepidoptera van de Brusselse westrand. Deel 3, Noctuidae. (onuitgegeven).
De Turck, A., 1988. *Actinotia hyperici* ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775), een nieuwe soort voor de Belgische fauna (Lepidoptera : Noctuidae). - *Phegea* 16 : 77-79.

Boekbespreking

Russell, G.E. (Ed.) : *Agricultural Zoology Reviews, Volume 3.*

Evans, K. (Ed.) : *Agricultural Zoology Reviews, Volumes 4 and 5.*

16 x 24 cm, 355 p. (vol. 3), 355 p. (vol. 4) en 327 p. (vol. 5), Intercept Ltd., P.O. Box 716, Andover, Hants. SP10 6YG, England, gebonden, 1989 (vol. 3), 1991 (vol. 4), 1992 (vol. 5), £ 70,- per deel (ISBN 0-946707-20-0 vol. 3, 0-946707-31-6 vol. 4, 0-946707-43-X vol. 5).

Deze drie boeken zijn een voortzetting van de reeks reviews (zie *Phegea* 20 : 123, 136) over diverse onderwerpen. Aan het derde deel hebben 18 auteurs meegewerkt. Het boek bevat 11 hoofdstukken waarvan het merendeel over insecten handelt. Enkele hoofdstukken zijn geheel gewijd aan slechts één soort of aan één genus, b.v. *Pectinophora gossypiella* (SAUNDERS, 1843) (Oecophoridae), *Ostrinia nubilalis* (HUBNER, 1976) (Pyralidae), *Choristoneura* spp. (Tortricidae). Andere hoofdstukken behandelen meer algemene onderwerpen zoals de invloed van het storten van organisch afval op populaties van Arthropoda, de resistentie van verschillende soorten cicaden die op rijst leven of het overwinteren en de koude-tolerantie van insecten.

Deel 4 werd samengesteld met bijdragen van 12 auteurs en is verdeeld in 9 hoofdstukken waarvan er 6 over insecten handelen, o.a. de behandeling van insectenplagen op sojabonen, recente ontwikkelingen in het onderzoek van de entomofauna op *Sorghum bicolor*, een van de belangrijkste graangewassen, studie van het gedrag en de controle van de tse-tse-vlieg en de ontwikkeling van vangtechnieken.

Aan deel 5 werkten 13 auteurs mee. Zij schreven 8 hoofdstukken over o.a. de schade aan suikerbieten in het Verenigd Koninkrijk, de entomofauna van aardnoten en de semiochemische complexen die het zoekgedrag naar voedsel bij parasitoïden sturen.

Zoals steeds wordt van elk onderwerp een ruime uiteenzetting gegeven, meestal voorzien van enkele tekstfiguren, diagrammen en tabellen. Na elk hoofdstuk volgt een uitgebreide literatuurlijst voor wie een bepaald onderwerp verder wil uitdiepen.

W.O. De Prins